

STATSVERKSPROPOSITIONEN

På annan plats i detta nummer lämnas en redogörelse för huvuddragen av 1952 års statsverksproposition i vad avser flygvapnet.

Vad driftbudgeten beträffar kan med tillfredsställelse konstateras, att Kungl Maj:t tillstyrkt chefens för flygvapnet förslag att med utnyttjande av vår flygindustris kapacitet tillverka ytterligare flygplan typ 29, varigenom ersättning av nuvarande attackflygplan typ 18 kan påskyndas.

Denna materiella förstärkning är i och för sig ingen nyhet, eftersom den faller inom ramen för den normala ersättningen av flygmateriel enligt av 1948 års riksdag fastställda grunder. Den visar emellertid, att vår flygindustri håller på att övervinna vissa igångsättningssvårigheter som förelegat i samband med övergång till readrift och därmed följande konstruktion och tillverkning av flygplan med farter inom ljudhastighetsområdet. Det krafttag för att förbättra flygvapnets materielläge, som Kungl Maj:ts förslag innebär, visar förtroende för vår flygindustri och ger den möjligheter att utnyttja sin kapacitet, vilket torde stimulera den till nya ansträngningar.

För att möjliggöra nyssnämnda kvalitativa förstärkning av flygvapnet har chefen för flygvapnet för budgetåret 1952/53 måst avstå från sitt i samband med äskandena för detta budgetår framlagda förslag om förstärkning av ytterligare fyra dagjaktflottiljer med 50 procent. Detta ligger helt i linje med flygledningens uppfattning, att kvaliteten bör gå före kvantiteten. Chefen för flygvapnet anser dock, att principbeslutet att förstärka samtliga tio dagjaktflottiljer bör fullföljas så snart förhållandena medger. 1951 års riksdag har uttalat sig i samma riktning.

Ett annat, positivt drag i flygvapnets driftbudget är Kungl Maj:ts förslag till ökad flygtidstilldelning för personal i GFSU och FFSU i förhållande till av 1948 års riksdag fastställda normer. Även detta bidrager till att stärka flygvapnets kvalitet.

Lika glädjande som nyssnämnda under driftbudgeten föreslagna förbättringar är, lika oroande är de starka besvärningarna av de av myndigheterna under kapitalbudgeten äskade medlen. Allvarligast drabbar dessa besvärningar utbyggnaden av flygfält, berghangarer och anläggningar för luftbevaknings- och jaktstridsledningsorganisationen.

Den modifierade s k 3-årsplanen (1947/50) för modernisering av våra flygfält och anläggningar av nya sådana har ännu icke kunnat slutföras, och de för nästa budgetår äskade medlen medger ej någon ökning av takten i denna för krigsberedskapen, utbildningen och flygsäkerheten betydelsefulla byggnadsverksamhet. Pågående berghangarbyggen kan inte slutföras till förut planerade tidpunkter. Detta är allvarligt med hänsyn såväl till betydelsen av att i krig kunna skydda den dyrbara och svårersättliga flygmaterielen som till nödvändigheten av att skaffa hangarutrymmen för de under leverans varande flygplan, som enligt riksdagens beslut skall förstärka vissa jaktflottiljer.

För luftbevaknings- och jaktstridsledningsorganisationen innebär den begränsade medelstilldelningen, att denna organisation icke kan utbyggas och moderniseras i den takt varmed man räknat vid 1948 års riksdagsbeslut, vilket menligt påverkar landets krigsberedskap.

Den av Kungl Maj:t föreslagna begränsningen av medelstilldelningen under kapitalbudgeten torde bli bero på den begränsade byggnadskvoten för försvaret. Det är att hoppas, att försvarets tilldelning av byggnadskvot under 1952 och 1953 skall kunna förbättras och att i anslutning härtill ytterligare medel skall kunna tilldelas för att påskynda nyssnämnda för flygvapnets verksamhet i krig och fred betydelsefulla byggnadsarbeten.

FLYGVAPNET I STATSVERKSPROPOSITIONEN

I inledningen konstaterar departementschefen bl.a., att 1949 års försvarsutredning måst uppskjutas på obestämd tid. Hinder bör därför icke nu möta att taga upp frågor, som förut i avvaktan på försvarsutredningen fått vila. Största sparsamhet inom försvaret är dock fortfarande nödvändig. Inga förslag om utbyggnad av försvarsorganisationen kommer att framläggas. I stället bör åtgärder vidtas för att få den nuvarande organisationen så slagkraftig som möjligt.

Driftbudgeten.

Försvarsmyndigheterna har i sina anslagsäskanden begärt sammanlagt 1.580 milj.

kr, vilket innebär en ökning i förhållande till riksstaten för detta budgetår med ungefär 400 milj.kr. Departementschefen har angett det sammanlagda medelsbehovet till 1.503 milj.kr. Av ökningen utgör c:a 260 milj.kr automatiska kostnadsökningar på grund av pris- och lönestegringar (130 milj.) samt öknings på grund av förut beslutad utbyggnad av organisationen (t.ex. för flygvapnets del förstärkning av vissa jaktflottiljer) eller materielanskaffningar.

Anslagsbeloppen för drift- och kapitalbudgeten jämförda med motsvarande anslag från föregående år framgår av nedanstående tabell:

Anslag	Belopp i milj.kr.		
	1950/51	1951/52	1952/53 (förslag)
Under IV. huvudtiteln driftbudgeten	986,0	1.266,5	1.503,0
Nya kapitalinvesteringar (byggnader, flygfält m.m.) kapitalbudgeten	60,7	100,1	83,6
Summa milj.kr.	1.046,7	1.366,6	1.586,6

De olika försvarsgrenarnas anslag under driftbudgeten är:

Försvarsgren	Anslag i milj.kr. (% av summan)	
	1951/52	1952/53 (förslag)
Armén	503,4 (39,7 %)	602,5 (40,1 %)
Marinen	237,7 (18,8 %)	280,0 (18,6 %)
Flygvapnet	427,6 (33,8 %)	512,5 (34,1 %)
Gemensamt	97,8 (7,7 %)	108,0 (7,2 %)
S:a milj.kr.	1.266,5 (100 %)	1.503,0 (100 %)

Av flygvapnets anslag på 512,5 milj. avses 320 milj. eller 62,4 proc. till materielanskaffning. Här bland finns upptagna medel för att enligt chefens för flygvapnet förslag tillverka ytterligare flygplan 29 till två flottiljer, varigenom

snabbare ersättning av flygplan 18 vid attackförbanden ernås. Kostnaden härför har beräknats till 93 milj., varav 20 milj. på nästa budgetår. Begärda särskilda anslag om 13,6 milj. för anskaffning av stålplank och kastbara bränsletankar upptogs icke;

anskaffning av sådan materiel måste ske inom ramen av 320 milj. för materielanskaffning.

Statsrådet föreslår att kostnadsramen för materielanskaffningar under perioden 1952-1959 fastställles till 1.769,5 milj. Utöver anslaget på 320 milj. för 1952/53 får flygförvaltningen inom sjuårsramen bemyndigande att nu beställa materiel för 380 milj.

Anslaget för drift och underhåll av flygmateriel har höjts från 48 milj. kr innevarande budgetår till 75 milj.kr. Enligt de normer som fastställdes 1948 skulle flygtiden för innevarande budgetår vara 151.000 flygtimmar. Inom ramen för den beslutade totala flygtiden vid genomförd organisation har flygvapnet dock tillämpat en rikligare flygtidstilldelning för viss flygande personal, varigenom flygtiden för detta budgetår ökats med 10.000 till 161.000 timmar. Försvarsmistern har ansett, att de nya normerna bör tillämpas för framtiden, och tillstyrkt den av chefen för flygvapnet föreslagna flygtiden om 170.000 timmar för budgetåret 1952/53.

I propositionen föreslås, att det lägsta penningbidraget för värnpliktiga fr.o.m den 1/7 1952 höjes till 2:50 per dag och att övriga penningbidrag får motsvarande procentuella förhöjning. Detta innebär en kostnadsökning för hela försvaret med 20 milj.kr per år. Likaså föreslås att premierna för värnpliktiga med längre tjänstgöring än övriga höjs med 20 proc.

Rekryteringsanslaget föreslås ökas från nuvarande 90.000 kr till 130.000 kr.

Den av 1948 års riksdag i princip beslutade omfattningen av flygvapnets reservstat fullföljes icke heller denna gång. Chefen för flygvapnet hade föreslagit och försvarets civilförvaltning hade tillstyrkt 5 nya beställningar på reservstat.

Av flygförvaltningen föreslagna 50.000 kr till hänslås för personalens förvaringskåp för personlig utrustning upptogs icke. Kostnaden för lås skall bestridas av den enskilde och icke av kronan.

Portionskostnaden blev kr 2.40 per man och dag, vid försäljning till enskilda 3.05.

Drivmedelskostnaderna har beräknats efter följande priser per liter (1951 års priser inom parentes): flygbensin 29 öre (25), flygfotogen 20 öre (17), flygmotorolja 90 öre (62) och bilbensin 50 öre (47).

Kapitalbudgeten.

För fullföljande av flygfältsarbeten inom den modifierade 3-årsplanens ram, avseende modernisering av flottiljflygfälten och vissa övnings- och krigsflygfält, samt anläggande av nya flygfält, har flygvapnet för budgetåret 1952/53 begärt 30 milj.kr. I propositionen har upptagits 16 milj.kr. Departementschefen föreslår dessutom, att ytterligare 3 milj.kr skall anvisas på tilläggsstat.

Fortifikationsförvaltningen har för befästningar äskat 20,5 milj.kr för fortsatta arbeten med berghangarer vid fem flottiljer. Propositionen upptar endast 6 milj.kr och dessutom 3 milj. på tilläggsstat. Av 13 milj. kr äskade för utbyggnad av lokaler för luftbevakningen har upptagits 2,5 milj. på tilläggsstat. För uppställningsplatser för radarstationer har begärts 33 milj.kr gemensamt för flygvapnets och marinens anläggningar. Departementschefen har här föreslagit 4 milj. samt 2 milj. på tilläggsstat.

För husbyggnader har fortifikationsförvaltningen i sina äskanden begärt 4 milj.kr för att fullfölja (igångsatta) påbörjade (beslutade) kasernbyggnader. Till nya byggnader av hög angelägenhetsgrad har därutöver begärts 4 milj.kr. För samtliga dessa objekt har departementschefen föreslagit sammanlagt 3 milj.kr samt 0,8 milj. för innevarande budgetår.

P R E S S E N
OM FLYGVAPNET I FÖRSVARSBUDGETEN

Svenska Dagbladet:

"Från högerhåll anmärktes under remissdebatten i fredags att för flygvapnets del alltså de fyra flottiljer återstå, vilka ännu icke fått den av 1948 års riksdag i princip beslutade organisationen. Statsverkspropositionen upptar heller ingenting om den ifrågasatta ökningen av nattjaktflyget. Flygvapnets organisation blir härmed i stort sett oförändrad, vilket innebär att dagjaktflygets förstärkning tills vidare begränsas till 30 proc. i stället för 50 proc. och att nattjaktförsvaret förblir svagt, inom större delen av landet obefintligt.

Detta är beklagligt och står icke väl tillsammans med uppfattningen att det svenska flygvapnet inger tillbörlig respekt som det bästa och främsta inom Europa på denna sidan järnridån, varav utländska fackmän fingo ett imponerande intryck vid uppvisningarna i samband med flygvapnets 25-årsjubileum i fjol. Icke heller får det anses ofinkänsligt att påminna den nuvarande regeringskompanjonen bondeförbundet att partiet förra året deltog i den gemensamma borgerliga motionen om flygvapnets förstärkning och även 1950 motionerade i ärendet.

Behovet av flygvapnets förstärkning har icke minskat utan snarare tilltagit sedan 1948. Årets i och för sig lovvärda förslag bör vara en välbehörlig kvalitetsförbättring i väntan på en lämpligare tidpunkt för förstärkningens fulla genomförande."

(21/1 1952)

Stockholms-Tidningen

konstaterar kort och gott (12/1) att den i princip beslutade utbyggnaden av de fyra återstående jaktflottiljerna får anstå.

"I A-paktsländerna inriktar man sig på målet att avstå 15 proc. av nationalinkomsten åt försvaret. Det är för mycket, men vi offerar nog i underkant."

I ett senare nummer (15/1) behandlar tidningen den svenska flygforskningens läge och efterlyser bättre resurser:

"En mindre supersonisk tunnel är under arbete, och i statsverkspropositionen upp-
tas ett anslag på 2,3 milj. till dess färdigställande. För den fortsatta forskning-
en behövs dock väsentligt större anlägg-
ningar, och i fjol framlade flygforsknings-
kommittén förslag till två transsoniska
tunnlar av olika typ.

Kommittén framhöll att ärendet hasta-
de, men ännu har inte regeringen kunnat
besluta sig. Tydligt hesiterar den inför
kostnaden, 30 milj. kr. Denna naturliga
tvekan delas av varje skattebetalande lek-
man. Man ser emellertid i statsverkspro-
positionen att flygplansköpen under den
närmaste sjuårsperioden beräknas till
2.000 milj. kr. Belopp av nästan samma
storleksordning kommer att användas för
att utbilda nya kullar av flygare, som
skall flyga överljudsplan. Det kan inte
vara vettigt att offra så väldiga belopp
om man inte samtidigt gör sitt yttersta
för att ge forskningen resurser för att
minska de risker och lösa de problem som
uppstår vid passerandet av ljudvallen."

Aftonbladet:

"Förstärkning av flygvapnet har så-
lunda blivit en avvägningsfråga. Utbygg-
naden av jaktflyget har liksom förslaget
om en andra nattjaktflottilj skjutits på
framtiden, och en motsvarande femtiopro-
centsförstärkning av två av attackflottil-
jerna hägrar i ett fjärran som förefaller
nästan ouppnåeligt. ÖB har flera gånger
tillstyrkt förslaget om förstärkning av
jaktflyget och har framhållit att den
inte borde ytterligare fördröjas i nuva-
rande utrikespolitiska läge.

Det låter kanske göras att ta till undan-
flykter men det är beklagligt att den nye
försvarsministern liksom sin företrädare
i fallet flyget följer minsta motståndets
lag i stället för att försöka åstadkomma
den förstärkning av vårt flygvapen som ur
riksförsvarets synpunkt måste sägas vara
en angelägenhet av första ordningen. Det
är dock flyget som får ta första stöten
om det skulle bli allvar av och flygvap-
net har inte utan skäl kallats för den
första försvarslinjen". (14/1 1952)

CFV OM VÄRNPLIKTSTIDEN VID FLYGVAPNET

Riksdagsman S. Lindholm har nyligen framlagt resultatet av sin utredning angående gruppchefsutbildningens längd vid armén. I samband härmed har han även framlagt förslag beträffande tjänstgöringstidens längd för övriga värnpliktiga vid armén.

Förslaget innebär i korthet följande.

Den sammanlagda tjänstgöringstiden för arméns värnpliktiga föreslås för värnpliktiga i allmänhet bli 380 dagar (därav 3 repetitionsövningar) och för gruppcheferna 430 dagar (därav 3 repetitionsövningar var och en föregången av en befälsövning om 10 dagar).

Chefen för flygvapnet har i samband med yttrande över den Lindholmska utredningen framlagt förslag beträffande tjänstgöringstidens längd vid flygvapnet.

CFV anför därvid i huvudsak följande.

Första tjänstgöringens längd beror på behovet av värnpliktig arbetskraft. På längre sikt behövs full styrka värnpliktiga i yrkestjänst året runt, eftersom flygtjänstens omfattning blir alltmer oberoende av vädret i och med att materielen utvecklas och fälten får permanenta banor. Då de värnpliktiga fullgör yrkestjänst först efter genomgången grundläggande utbildning, som i medeltal kräver $1\frac{1}{2}$ månad, bör första tjänstgöringen i princip vara $1\frac{3}{4}$ månader. Under den närmaste framtiden torde dock arbetskraftbehovet kunna hjälpligt tillgodoses med 12 månaders första tjänstgöring, under förutsättning att en repetitionsövning tillkommer, varigenom möjligheter skapas att täcka de allvarligaste bristerna på arbetskraft under den period på hösten då grundläggande utbildning pågår. För att ytterligare förbättra arbetskrafttillgången under hösten bör flygvapnets värnpliktiga, i likhet med vad som gäller för arméns värnpliktiga beträffande det s.k. skördeuppehållet,

före uttryckning fullgöra det antal dagar som motsvarar sommarens övningsuppehåll.

Repetitionsövning erfordras för att förbanden vid större övningar skall kunna uppsättas i erforderlig utsträckning, för att de värnpliktiga skall få sina kunskaper uppräskade, för omskolning av äldre mekanikerpersonal som skall krigsplaceras såsom vaktmanskap, samt för att arbetsstyrkan skall kunna förstärkas under höstens "svaghetsperiod". I allmänhet är en repetitionsövning tillräcklig, men möjlighet bör finnas att förkorta första tjänstgöringen till förmån för ytterligare en eller två repetitionsövningar för de värnpliktskategorier, där det med hänsyn till arbetskraftsbehov är möjligt och med hänsyn till krigsplaceringstiden önskvärt. Beträffande handräckningspersonal, som ej behöver repetitionsövning, föreslås att 13 månader fullgöres i en följd, varigenom arbetskraftbehovet beträffande denna personal fylles året runt.

För att möjliggöra att repetitionsövningstiden bättre anpassas efter övningarnas längd (t.ex. kortare luftbevakningsövningar) föreslås, att en av repetitionsövningarna skall kunna uppdelas på två om vardera 15 dagar.

De värnpliktiga som fullgjort sin första tjänstgöring 1948 eller senare har under denna fullgjort hela tjänstgöringstiden och kan inte inkallas till repetitionsövning. Då de f.n. är krigsplacerade och därför bör repetitionsöva, föreslås att repetitionsövningen retroaktivt åläggas dessa värnpliktiga.

De värnpliktiga som är krigsplacerade i befälsbefattningar bör för att bibringas tillräcklig yrkeskunskap och befälsförmåga, erhålla särskild utbildning innan huvuddelen av de värnpliktiga påbörjar sin repetitionsövning. Vid repetitionsövning om 15 dagar bör befälsövningen vara 5 dagar.